

ОРГАНІЗАЦІЯ МАСШТАБНОГО САМОНАВЧАННЯ ВИКЛАДАЧІВ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗРОБКИ ДИСТАНЦІЙНИХ КУРСІВ

Сільченко Марина Валеріївна

канд. екон. наук, доцент,
завідувач кафедри інформатики та системології
*Державний вищий навчальний заклад «Київський національний
економічний університет імені Вадима Гетьмана», Україна*

Красюк Юлія Миколаївна

канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри інформатики та системології
*Державний вищий навчальний заклад «Київський національний
економічний університет імені Вадима Гетьмана», Україна*

Екстрений перехід усієї системи освіти в умовах пандемії, спричиненої вірусом Covid-19, у змішаний чи дистанційний формат став значним викликом для переважної більшості викладачів закладів вищої освіти. Найшвидше адаптувалися викладачі, які або мали досвід роботи зі студентами дистанційної форми навчання (такі викладачі вже мали розроблений повнофункціональний дистанційний курс, досвід використання засобів дистанційних технологій для організації навчання, зокрема, сформоване розуміння особливостей сприйняття студентами навчального матеріалу конкретних навчальних дисциплін тощо), або останнім часом підвищували кваліфікацію в галузі технологій електронного навчання. Інші ж викладачі потребували системної допомоги в розвитку своїх цифрових компетентностей та формуванні навичок роботи у віртуальному просторі, які б забезпечували необхідний рівень якості організації освітнього процесу в змішаному та дистанційному форматах.

У ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана» одним із першочергових напрямків такої допомоги для викладачів стала розробка навчального онлайн-курсу «Створюємо дистанційний курс крок за кроком» (Режим доступу: <http://do-m.kneu.kiev.ua/course/view.php?id=2038>), розміщеного на загальноуніверситетській платформі Moodle. Враховуючи багаторічний досвід роботи з організації та проведення курсів підвищення кваліфікації викладачів закладів вищої освіти «Дистанційні технології в освітньому просторі університету», розроблених за нашою авторською програмою, результати власних науково-педагогічних досліджень, зокрема наведених в [1], методичні розробки в цьому напрямку [2], рекомендації МОН України щодо організації

освітнього процесу у закладах вищої освіти в умовах карантинних обмежень [3, 4], ми ставили перед собою завдання створити такий навчальний онлайн-курс, який би надавав можливість викладачам університету:

- у доступній формі та комфортному режимі опанувати технологію розробки дистанційних курсів на платформі Moodle;
- паралельно із засвоєнням теоретичного матеріалу поетапно розробити дистанційний курс своєї навчальної дисципліни та рефлексувати над власною навчальною діяльністю;
- отримати відповіді на найбільш актуальні питання, що виникають під час організації освітнього процесу зі студентами очної, заочної та дистанційної форм здобуття вищої освіти.

На етапі проектування навчального онлайн-курсу був врахований психологічний момент, пов'язаний з тим, що розробка дистанційного курсу та подальше його інтегрування в освітній процес для багатьох колег може видатися досить складними та трудомісткими. Тому навчальний онлайн-курс «Створюємо дистанційний курс крок за кроком» був розбитий на шістнадцять кроків, які доповнювались навчальним матеріалом інших секцій (Рис. 1).

Для підвищення ефективності самонавчання викладачів з урахуванням їх індивідуальних особливостей сприйняття текстової або аудіовізуальної інформації кожен крок навчального онлайн-курсу передбачає проходження трьох етапів (рис. 2):

- ознайомлення з навчальним матеріалом (методичний компонент) — стислий опис кроку;
- засвоєння навчального матеріалу (технологічний компонент) — текстова та відеоінструкція;
- набуття умінь щодо створення відповідного складника дистанційного курсу (практичний компонент) — завдання для практичного виконання з демонстрацією очікуваного результату на прикладі.

Створений навчальний онлайн-курс вже майже рік активно використовується викладачами університету для:

- розробки дистанційних курсів для студентів очної та заочної форм здобуття вищої освіти з метою:
 - організації онлайн-підтримки вивчення навчальних дисциплін за звичайних умов організації освітнього процесу;
 - реалізації на очній формі здобуття вищої освіти моделі змішаного навчання в умовах «м'яких» карантинних обмежень через поєднання офлайн-занять в аудиторіях із синхронними онлайн-заняттями, що проводяться на базі сервісів BigBlueButton, Zoom, Google Meet, MS Teams, та асинхронним дистанційним навчанням на платформі Moodle;
 - забезпечення можливості швидкої адаптації курсу до поточного формату організації навчання (змішаного чи дистанційного) залежно від рівня карантинних обмежень;

Рис. 1. Компоненти навчального онлайн-курсу «Створюємо дистанційний курс крок за кроком»

Джерело: розроблено авторами

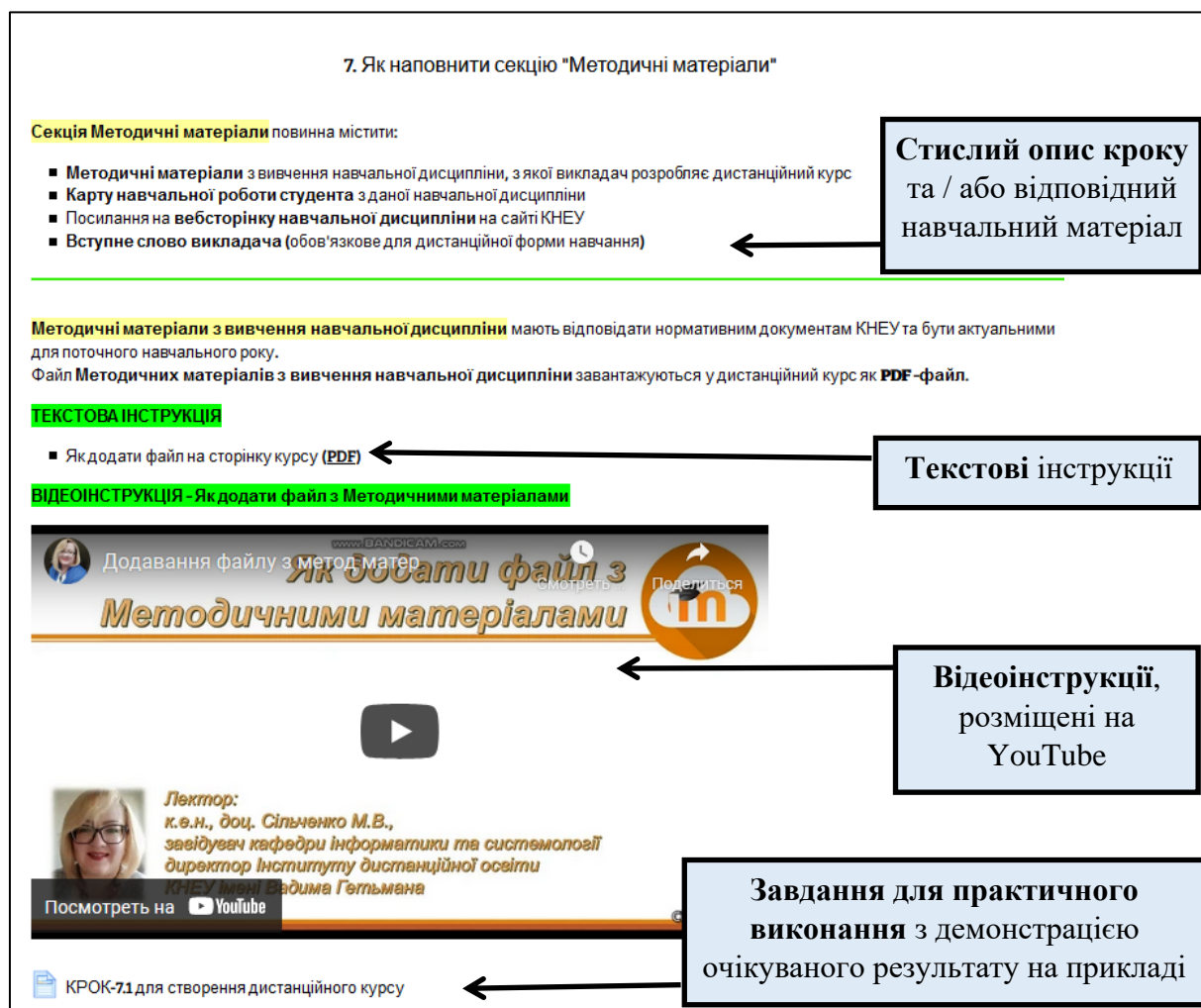

Рис. 2. Структура кроку 7 « Як наповнити секцію Методичні матеріали»

Джерело: розроблено авторами

- розробки повнофункціональних дистанційних курсів для студентів дистанційної форми здобуття вищої освіти, які не мають онлайн-занять в синхронному режимі;
- організації екзаменів в онлайн-режимі;
- забезпечення рівного доступу студентів до навчання за умов карантинних обмежень.

Наразі кількість зареєстрованих на курсі викладачів (на цей курс була виключно самореєстрація) перевищує кількість лекторів університету, які відповідають за формування навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни, складником якого на сучасному етапі є дистанційний курс. Це свідчить про досить високий рівень зацікавленості колег у такому навчальному онлайн-курсі. Як результат, значно збільшилась кількість дистанційних курсів, розміщених на загальноуніверситетській платформі Moodle, які забезпечують навчання на усіх формах здобуття вищої освіти в університеті та організацію онлайн-екзаменів (рис. 3).

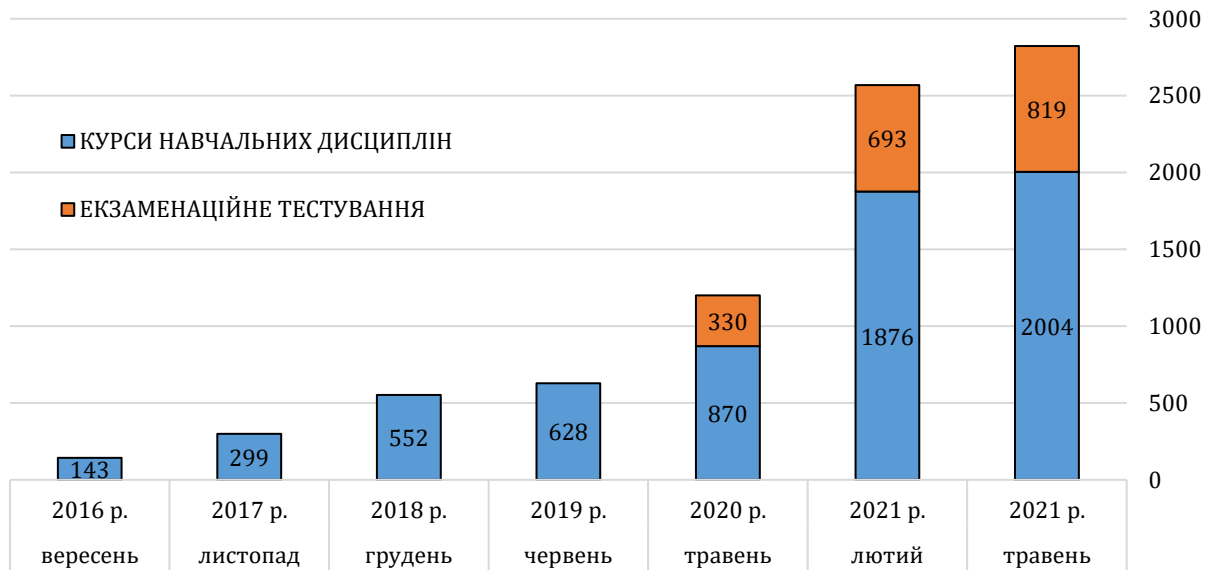

Рис. 3. Динаміка кількості дистанційних курсів, розміщених на платформі Moodle ДВНЗ «КНЕУ ім. В.Гетьмана»

Джерело: розраховано і побудовано авторами за даними платформи Moodle ДВНЗ «КНЕУ ім. В.Гетьмана»

Навчальний онлайн-курс «Створюємо дистанційний курс крок за кроком» також активно використовується під час організації курсів підвищення кваліфікації для викладачів інших закладів освіти.

Список використаних джерел:

1. Сільченко, М. & Красюк, Ю. Особливості формування педагогічних компетентностей викладачів у галузі електронного навчання. *Теорія і практика використання системи управління навчанням Moodle: матеріали Сьомої міжнародної науково-практичної конференції «MoodleMoot Ukraine 2019»*. (с. 42). 24 травня, 2019, Київ, Україна: КНУБА.
2. Сільченко, М.В., & Кучерява, Т.О. (2016). *Методичні рекомендації викладачам щодо організації дистанційного навчання з використанням системи Moodle*. КНЕУ.
3. *Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти* (Лист Міністерства освіти і науки України). № 1/9-344. (2020). Вилучено з <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2020/zmyshene%20navchanny/zmishanenavchannia-bookletspreads-2.pdf>
4. *Щодо організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій* (Лист Міністерства освіти і науки України). № 1/9-249. (2020). Вилучено з <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-potochnogo-semestrovogo-kontrolyu-ta-atestaciyi-zdobuvachiv-osviti-iz-zastosuvannyam-distancijnih-tehnologij>